НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

#71, 2025

ЗМІСТ

1. Гранти, міжнародна підтримка 2
ПРЕМІЯ ЮНЕСКО ІМЕНІ БЕРУНІЯ 2
2. Документи міжнародних організацій 3
ОЕСР: ДИНАМІКА БІЗНЕСУ ЛІДЕРІВ РИНКУ 3
ОЕСР: ОЦІНЮВАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ 3
ОЕСР: АГЕНТИ ЗМІН У НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ 4
ОЕСР: ПРИСКОРЕННЯ РУХУ ДО NET ZERO 5
ОЕСР: ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД 5
3. Корисні новини України та світу 6
ERASMUS+ 2021-2027 У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ 6
ЦИФРОВА ПОЛІТИЧНА ОСВІТА ДЛЯ МОЛОДІ 7
ПЕРЕЛІК ПОСАД У СФЕРІ ОСВІТИ І НАУКИ З ОБОВ'ЯЗКОВИМ ЗНАННЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ ... 7
УНІВЕРСИТЕТАМ ПОТРІБНО УСВІДОМИТИ, ЩО СВІТ ЗМІНИВСЯ НАЗАВЖДИ 8
ВІД ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ НАВИЧОК - ДО ВІДПОВІДНИХ ДІЙ 9
ОПИТУВАННЯ ЩОДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ 10
ПОТІК ДОСЛІДЖЕНЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТІВ ШІ ПОСЛАБЛЮЄ ЯКІСТЬ НАУКИ 10
ПОРТАЛИ ВІДКРИТИХ ДАНИХ ПО ВСІЙ ЄВРОПІ 11
ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ ДОКТОРІВ ТА КАНДИДАТІВ НАУК 12
ЯК ЗАЛУЧИТИ ФІНАНСУВАННЯ 12
ПОРАДИ ВІД СІАНЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ 13
RANKING OF THE BEST UNIVERSITIES IN THE WORLD 13
МЕНШЕ – ЦЕ БІЛЬШЕ, КОЛИ ЙДЕТЬСЯ ПРО ШІ У НАВЧАННІ 14
4. Наукові заходи 15
ОДЕСА БІБЛІО САМІТ 15
СТАЛИЙ РОЗВИТОК І НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ 15
ПОВЕРНЕННЯ СТАНДАРТНИХ СТРОКІВ ІР 16
ЧЕРВНЕВІ ВЕБІНАРИ ДНТБ 16
НАУКА ПРО ДАНІ ТА МАШИННЕ НАВЧАННЯ 17

СТВОРЕННЯ У БІБЛІОТЕЦІ БЕЗБАР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ 17
ХАКАТОН ВІД GENESIS 17
ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ФІЗИКА ОБМЕЖЕНИХ СИСТЕМ 18
ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ 18

1. Гранти, міжнародна підтримка

ПРЕМІЯ ЮНЕСКО ІМЕНІ БЕРУНІЯ

Організація ООН з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) оголосила про старт конкурсу на отримання премії ЮНЕСКО-Узбекистан імені Берунія за наукові дослідження з етики штучного інтелекту. Премія, заснована з ініціативи уряду Узбекистану, має на меті відзначити окремих осіб, установи та організації, які зробили значний внесок у розуміння штучного інтелекту та формування його етичних норм і прогнозування наслідків упровадження. Вона присуджується раз на два роки. Лауреатами премії можуть бути особи, які зробили значний внесок у наукові дослідження, що стосуються етичних проблем ШІ та пропонують нові ідеї або рішення цих питань; розвиток міжнародної наукової співпраці з питань етики ШІ; ініціативи, що демонструють практичне застосування етичних принципів ШІ у реальних сценаріях. Кандидати повинні підтримувати Рекомендації ЮНЕСКО щодо етики ШІ, розроблені у 2021 році. За результатами Конкурсу буде обрано трьох переможців, кожен з яких отримає медаль Берунія, сертифікат та грошову винагороду у розмірі 30 тис. дол. США. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 30 червня 2025 року.

Детальніше: https://www.unesco.org/en/prizes/beruniy, https://ukrintei.ua/y/V8Pme, https://ukrintei.ua/y/kPtgz, https://ukrintei.ua/y/DhRrU

Фото: ЮНЕСКО

2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ДИНАМІКА БІЗНЕСУ ЛІДЕРІВ РИНКУ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала робочий документ «Деякі факти про динаміку бізнесу лідерів ринку» із серії «Робочі документи ОЕСР з питань науки, технологій та промисловості». У ньому наголошується, що ключовою характеристикою конкурентних ринків є здатність фірм з інноваційними технологіями виходити на ринок, розвиватися та замінювати лідерів ринку. Цей динамічний процес стимулює ефективне використання ресурсів, сприяє інноваціям та зростанню, тому вкрай важливо коректно оцінювати ситуацію та підтримувати на належному рівні конкурентність ринків. Розуміння реалій конкурентного середовища вимагає урахування динаміки ринку, що нехтують традиційні статичні показники оцінювання конкуренції, зосереджуючись на концентрації та націнках. У документі наводяться нові дані щодо трьох ключових показників динаміки лідерів ринку (зміцнення, стійкість рангу та нестабільність частки ринку) для 15 європейських країн за період 2000-2019 рр. Пропонуються методологічні інновації з удосконалення цих показників із застосуванням інтегрованої структури усіх доступних показників, визначаються межі «релевантного ринку». Аналізуються на більш дезагрегованому галузевому та регіональному рівні показники розвитку конкуренції та зв'язки між фірмами в межах однієї бізнес-групи. Доводиться, що загальний рівень конкурентності серед лідерів ринку залишається досить стабільним та мають місце ознаки зниження динамічності бізнесу.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/vo9BM, https://ukrintei.ua/y/fgpX7, https://doi.org/10.1787/c9739d6f-en

Фото: скріншот

ОЕСР: ОЦІНЮВАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Індикатори оцінювання можливостей штучного інтелекту». У ньому наголошується, що з запуск інструменту ШІ ChatGPT у листопаді 2022 року знаменував собою революцію технологічного впливу штучного інтелекту на усі сфери діяльності людини. ШІ стрімко розвивається, але громадське розуміння його впливу та різноманітних наслідків суттєво відстає,

потрібно зробити багато для того, щоб належним чином оцінити усю картину того, як ШІ трансформує діяльність людини. У цьому звіті представлені бета-індикатори можливостей штучного інтелекту, розроблені фахівцями ОЕСР для оцінювання досягнень ШІ та їх порівняння з людськими здібностями. Дев'ять показників охоплюють низку людських здібностей, причому кожен з них описує розвиток ШІ до ступеня повної еквівалентності людині: мова; соціальна взаємодія; вирішення проблем; креативність; метапізнання та критичне мислення; знання, навчання та пам'ять; зір; маніпуляції; роботизований інтелект. Показники представлені у шкалах із п'яти рівнів, де найскладніші можливості для систем ШІ знаходяться у верхній частині. Кожен рівень містить короткий опис видів робіт / можливостей, які системи ШІ на нинішньому етапі розвитку здатні виконувати точно та послідовно. Рейтинг поточної продуктивності ШІ за кожною шкалою пов'язаний з актуальними фактичними даними, отриманими з передових досліджень. Документ корисний політикам, оскільки дає чітку основу для аналізу поточної ситуації та визначення потенційного впливу ШІ на освіту, роботу, державне управління і приватне життя.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/9Lahc, https://ukrintei.ua/y/L8THR,

https://doi.org/10.1787/be745f04-en

Фото: скріншот

ОЕСР: АГЕНТИ ЗМІН У НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ

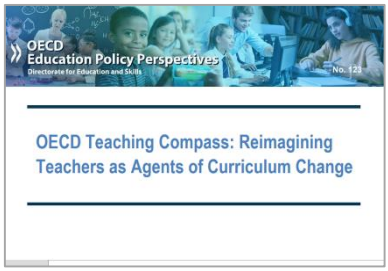

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Навчальний компас ОЕСР: переосмислення вчителів як агентів змін у навчальних програмах» із серії «Перспективи освітньої політики ОЕСР». Пропонується використовувати засоби підтримки студентів щодо пізнання та кращої орієнтації у дедалі складнішому та швидкозмінному світі, підкреслюється важливість студентської активності, благополуччя та розвитку ключових компетенцій для формування як особистого, так і колективного майбутнього. Для цього вчителі також повинні бути наділені сильним відчуттям власної волі, професійними компетенціями та бути благополучними, щоб ефективно втілювати цей підхід у своїх класах. Отже, йдеться про критично важливе для майбутнього переосмислення професії викладача. Замість традиційних підходів потрібно перейти до ролі викладачів як співпроектувальників навчання, адаптивних експертів та рушійних сил змін. Також необхідно підвищити статус, мету та значення самого викладання через такі інновації, як мережі спільного навчання, інструменти на базі штучного інтелекту, підвищена автономія у розробленні навчальних програм. Викладачі можуть очолювати значущі зміни в системі освіти, а не лише реагувати на них. «Навчальний компас ОЕСР» є практичним посібником із застосування

в реальному житті «Навчального компасу» таким чином, щоб сприяти глибокому, трансформаційному навчанню.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/XLOdb, https://ukrintei.ua/y/K6Zul, https://doi.org/10.1787/8297a24a-en

Фото: скріншот

ОЕСР: ПРИСКОРЕННЯ РУХУ ДО NET ZERO

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Прискорення досягнення нульового рівня викидів шляхом підвищення кліматичної та економічної стійкості». У ньому йдеться про дослідження кліматичної та економічної стійкості, що спирається на значний масив матеріалів у сфері кліматичної політики, зокрема - політичних рішень стосовно переходу до нульового рівня викидів. Перший етап дослідження (2021-2022 рр.) узагальнив роботу 17-ти політичних комітетів ОЕСР з їхньої діяльності з підтримки кліматичної політики. Нинішній документ констатує, що екологічні дії не лише не втрачають актуальності, а є навіть ще більш нагальними, ніж раніше: світ стикається з рекордною спекою та ескалацією кліматичних ризиків. Звіт містить інформацію, корисну для упровадження нульового рівня викидів, підвищення кліматичної та економічної стійкості.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/T0dLx, https://ukrintei.ua/y/kwnp1, https://doi.org/10.1787/f2c22c96-en

Фото: скріншот

ОЕСР: ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Економічний огляд ОЕСР 2025. Подолання невизначеності, відновлення зростання» із серії «Економічний огляд ОЕСР». У ньому наголошується, що глобальні перспективи стають дедалі все більш непевними. Має місце значне збільшення торговельних бар'єрів, жорсткі фінансові умови, послаблення довіри бізнесу та споживачів, підвищена невизначеність у політиці, що в сукупності створює ризики для зростання. Збереження цих тенденцій призведе до суттєвого погіршення економічних перспектив. Зокрема, зростання торговельних витрат, особливо в країнах, які запроваджують нові більш високі тарифи, хоча й може бути частково компенсовано зниженням цін на сировинні товари, тим не менш найімовірніше, підживлюватиме інфляцію. Занепокоєння включає висока вірогідність подальшої ескалації у торгівельній політиці, а також продовження переоцінки ризиків на фінансових ринках.

Ситуація у торгівлі вплине на доходи та кількість робочих місць. У цьому складному та невизначеному середовищі прогнозується зниження глобального зростання з 3,3% у 2024 році до 2,9% у 2025-2026 роках. Погіршення економічних перспектив стосується усього світу, майже без винятків.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/U1Pz6, https://ukrintei.ua/y/OzV3N, https://doi.org/10.1787/83363382-en

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

ERASMUS+ 2021-2027 У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

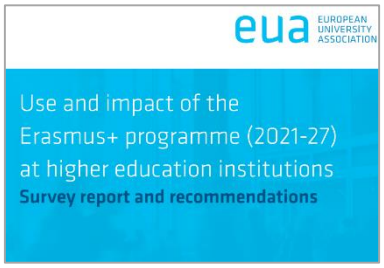

На сайті європейської асоціації університетів опублікований звіт «Використання та вплив програми Erasmus+ 2021-2027 у закладах вищої освіти». У ньому зазначається, що Erasmus+ є програмою, надзвичайно важливою для підтримання й підвищення конкурентоспроможності Європи. Вона постійно удосконалюється, зростає її бюджет в рамках довгострокового бюджету ЄС, орієнтована на досягнення цілей, визначених у Компасі конкурентоспроможності Європи, має на меті серед іншого підвищення глобальної видимості та привабливості європейського сектору вищої освіти і досліджень. У звіті аналізуються результати опитування 500 ЗВО у 49 країнах-учасницях програми Erasmus+ та країнах-партнерах щодо їхнього досвіду участі в програмі. Воно дозволяє сформувати комплексне бачення цінності програми та є основою для розроблення рекомендацій щодо її подальшого удосконалення з 2028 року. Практично усі ЗВО підтвердили, що можливості європейської та міжнародної мобільності, надані програмою, є незамінно цінними, що Erasmus+ довів свою стійкість і корисність під час криз, а також свою здатність підтримувати колективне дослідження нових практик завдяки віртуальним та змішаним обмінам. Інтегрована структура та ключові дії, які об'єднали європейські та міжнародні програми під егідою Erasmus+, були успішними, продемонстрували покращення результатів порівняно з попередньою програмою 2014-2020 років у частині політичних пріоритетів. Разом із тим, необхідно працювати над нарощуванням потенціалу EACEA та удосконаленням

цифрових платформ й інструментів, забезпечити більшу синергію між проектами, запровадити більш ефективне оцінювання.

Детальніше: https://www.eua.eu/publications.html, https://ukrintei.ua/y/Vxl1p, https://ukrintei.ua/y/PeS7d

Фото: скріншот

ЦИФРОВА ПОЛІТИЧНА ОСВІТА ДЛЯ МОЛОДІ

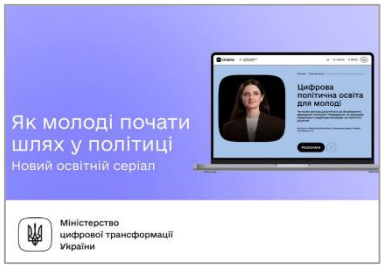

На платформі «ДіяОсвіта» став доступний для ознайомлення новий освітній серіал «Цифрова політична освіта для молоді». Він покликаний показати, як саме молодь може долучатися до формування державної політики; як молодим українцям впливати на політичні рішення; як працює держава, формується державний бренд та яку роль в ухваленні політичних рішень може відігравати нове покоління лідерів. У 10-ти серіях урядовці, дипломати й представники молодіжних рад розповідають про те, як розпочати шлях у держслужбі; яким чином будувати ефективні стратегічні комунікації; як інтегрувати у політичні рішення інтереси молоді.

Детальніше: https://curly.click/r/2ade, https://ukrintei.ua/y/14kZR

Фото: Мінцифри

ПЕРЕЛІК ПОСАД У СФЕРІ ОСВІТИ І НАУКИ З ОБОВ'ЯЗКОВИМ ЗНАННЯМ АНГЛІЙСЬКОЇ

Кабінет Міністрів України затвердив Перелік посад у сфері освіти і науки, претенденти на зайняття яких зобов'язані володіти англійською мовою. Відповідна постанова від 23 травня 2025 р. № 594 опублікована на урядовому порталі. Документ розроблено відповідно до пункту 11 частини першої статті 3 Закону України "Про застосування англійської мови в Україні». Відповідно до постанови, зобов'язані володіти англійською мовою у закладах вищої освіти: заступник керівника закладу вищої освіти, який відповідає за провадження наукової, міжнародної діяльності; завідувач докторантури, аспірантури; директор бібліотеки; декан (начальник) факультету/директор (начальник) інституту; завідувач (начальник) кафедри; професор, доцент, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник, головний науковий співробітник; керівник структурного підрозділу, що забезпечує виконання функцій з міжнародного співробітництва, роботу із здобувачами вищої освіти з числа іноземців та осіб без громадянства. У науковій (науково-дослідній, науково-технологічній, науково-технічній, науково-практичній

установах) та їх наукових підрозділах: керівник наукового підрозділу юридичної особи; заступник керівника наукової установи, наукового підрозділу юридичної особи з наукової роботи; керівник наукового видавництва, редакції наукового видання; директор бібліотеки; завідувач докторантури, аспірантури; старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник, головний науковий співробітник. Постанова набирає чинності через чотири роки з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/0R0Ld

Фото: pixabay.com

УНІВЕРСИТЕТАМ ПОТРІБНО УСВІДОМИТИ, ЩО СВІТ ЗМІНИВСЯ НАЗАВЖДИ

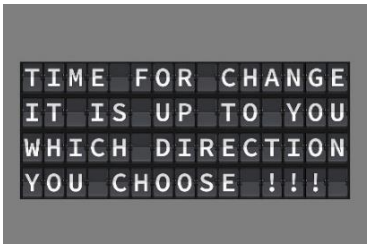

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Натана Десеті «Американським університетам потрібно усвідомити той факт, що світ змінився назавжди». У ній наголошується: незалежно від того, як суди та виборці відреагують на дії Д.Трампа, фінансові можливості уряду будуть скорочуватись. Багато американських науковців вважають, що фінансування врешті-решт повернеться до «нормального» стану, яким воно було раніше. Вони очікують, що у короткостроковій перспективі суди блокуватимуть більш жорсткі дії адміністрації, а в довгостроковій перспективі повноваження нинішнього президента закінчиться і все буде добре. Однак ці очікування хибні, заклади вищої освіти повинні це усвідомити й розпочати діяти відповідно. Наразі становище американських університетів є скрутним унаслідок ослаблення фінансування з боку донорів, зниження довіри інвесторів, реалізації урядових рішень. Університети, вважає Натан, повинні негайно розпочати структурні зміни, щоб забезпечити своє виживання. Спочатку їм слід зосередитись на адаптації місії, удосконаленні адміністративних процесів та підвищенні технологічної ефективності. Вони повинні забезпечити підтримку своїх основних ціннісних пропозицій кожним доларом, уважно розглядаючи співвідношення витрат і вигоди. Дослідження 4,5 тис. програм ЗВО, опубліковане у 2022 році, показало, що 28 % ступенів бакалавра мають негативну дохідність від інвестицій упродовж життя. Хмарні системи планування ресурсів та інформаційні системи для студентів допоможуть відмовитись від надлишкових процесів (наприклад, університети можуть об'єднати відділи людських ресурсів, фінансів та обліку студентів на єдиній платформі, позбавляючись від зайвих витрат внаслідок відмови від ручного управління та дорогих застарілих методів). Управління закупівлями та постачальниками може бути удосконалене за допомогою інтеграції інструментів штучного інтелекту (наприклад, Pipefy, Coupa). Цифрове самообслуговування для студентів може зменшити необхідність підтримки бек-офісу. Університети як мінімум повинні усвідомити той факт, що світ змінився назавжди.

Підготувавшись до цього зараз, вони зможуть забезпечити своє виживання у світі з дефіцитом ресурсів.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/piNnJ

Фото: pixabay.com

ВІД ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ НАВИЧОК - ДО ВІДПОВІДНИХ ДІЙ

На сайті Європейського фонду освіти у відкритому доступі розміщено матеріал «Від прогнозування розвитку навичок до дій у сфері навичок: порядок денний політики для країн-сусідів ЄС». У ньому наголошується, що уряди країн-сусідів ЄС стикаються зі спільним викликом щодо забезпечення гнучкості та чутливості систем розвитку навичок для задоволення потреб власних ринків праці, які постійно змінюються під впливом цифровізації, «зеленого» переходу та більш широких структурних змін. Пропонується аналіз матеріалів, зібраних під час тематичних досліджень у Західних Балканах, Туреччині, Східній Європі, Південному та Східному Середземномор'ї. Розглядаються дані шести досліджень, що охоплюють різні контексти (від малих ферм у Сербії до сталеливарної промисловості в Туреччині) задля формування кращого розуміння того, як національні системи розвитку навичок можуть удосконалюватись. Показано, як національний контекст впливає на здатність країн реагувати на нові потреби в навичках, як системи освіти та навчання формуються під впливом ширших інституційних умов, які чинники сприяють прогресу у цій галузі. Основна ідея публікації полягає в тому, що прогнозування потреб у навичках – це лише відправна точка. Справжній виклик полягає у створенні інституційних механізмів для реагування на ці дані: залучення роботодавців, узгодження систем освіти з потребами секторів, більш розумне використання даних для формування інвестиційних рішень. «Від прогнозування розвитку навичок до дій у сфері навичок» – цей заклик, винесений у заголовок, вимагає переосмислення того, як саме системи розвитку навичок керуються та забезпечуються ресурсами в часи постійних змін і турбулентності. Оскільки ринки праці стають більш інтегрованими, а перехідні процеси прискорюються, здатність діяти на основі аналізу навичок може цілком визначити майбутню конкурентоспроможність та стійкість регіону.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/i5eRV, https://ukrintei.ua/y/CXcfo

Фото: скріншот

ОПИТУВАННЯ ЩОДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ

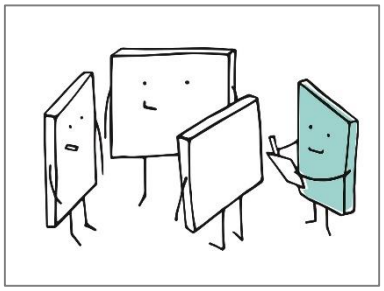

Європейська асоціація університетів (EUA) запрошує керівництво закладів вищої освіти взяти участь в опитуванні щодо політик сталого розвитку та екологізації в університетах. Воно має на меті вивчення різноманітних підходів і стратегій щодо упровадження основ концепції сталого розвитку в освітній процес, дослідження, інновації та їх відображення в організаційній структурі. Йдеться про підвищення обізнаності щодо «зеленого», екологічно чистого та ресурсоефективного університету, а також вжиття конкретних заходів у контексті Цілей сталого розвитку ООН та сприяння Порядку денному на період до 2030 року. Дослідження також дозволить порівняти результати з матеріалами попереднього опитування 2021 року, сформувати картину поточної динаміки та зосередивши увагу на основних трендах. Взяти участь в опитуванні можуть усі заклади вищої освіти Європейського простору вищої освіти (EHEA), а також ЗВО країн-партнерів ЄС у Східному та Південному сусідстві. Заповнити анкету можна до 6 червня 2025 року.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/dyrBg, https://ukrintei.ua/y/psHne, https://ukrintei.ua/y/TnKOp

Фото: pixabay.com

ПОТІК ДОСЛІДЖЕНЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНСТРУМЕНТІВ ШІ ПОСЛАБЛЮЄ ЯКІСТЬ НАУКИ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Джульєтт Роуселл «Потік досліджень за допомогою штучного інтелекту послаблює якість науки». У ній наголошується, що хвиля низькоякісних статей загрожує перевантажити журнали та рецензентів, заважаючи їм оцінювати більш змістовні дослідження. Згідно з новими даними, інструменти штучного інтелекту, розроблені для допомоги у дослідницькому процесі шляхом машинної обробки інформації спричинили потік псевдонаукових робіт низької якості, які загрожують основам наукової творчості. Дослідницька група з Університету Суррея розглянула статті NHANES для визначення зв'язку між станом здоров'я, способом життя та клінічними результатами. Кількість таких досліджень зросла за останні роки з чотирьох одиниць у 2014-2021 роках до 190 у 2024 році. Багато з цих робіт були об’єктивно низької якості, використовували поверхневий та спрощений підхід до аналізу, зосереджуючись на окремих змінних ігноруючи суттєві тенденції. У статті, опублікованій у PLOS Biology, міститься застереження: оскільки штучний інтелект робить аналіз даних набагато доступнішим, а великі мовні

моделі можуть допомогти у написанні робіт, «кількість штучних публікацій може перевищити кількість легітимних публікацій у певних галузях, що базуються на даних». Це може призвести до зростання «ризиків розповсюдження безпідставних, оманливих висновків щодо наукової літератури», буде спотворювати дослідження та послаблювати якість науки загалом. Дослідники, редакційні колегії журналів та рецензенти мають поставити це питання головним у нинішньому порядку денному. Дослідникам рекомендується використовувати повні набори даних, доступні їм, якщо немає чіткої та добре аргументованої причини для протилежного, а також прозоро зазначати, які частини даних використовувалися, протягом яких періодів часу та для яких груп. Журнали повинні посилити рецензування, залучаючи більше дослідників зі статистичним досвідом, частіше використовувати раннє відхилення поданих рукописів статей, щоб зменшити кількість низькоцінних статей, що направляються потім на рецензування. «Наші пропозиції являють собою прості речі, які можуть допомогти поставити заслон на шляху слабких або оманливих досліджень, не блокуючи при цьому переваги штучного інтелекту та відкритих даних. Ці інструменти залишаться з нами. Але потрібно діяти зараз, щоб захистити довіру до досліджень!».

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/RzKho, https://ukrintei.ua/y/whWLz

Фото: pixabay.com

ПОРТАЛИ ВІДКРИТИХ ДАНИХ ПО ВСІЙ ЄВРОПІ

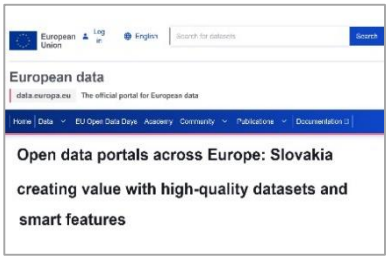

На офіційному порталі європейських даних DataEuropaEu опублікована інформація «Портали відкритих даних по всій Європі: Словаччина створює цінність завдяки високоякісним наборам даних та інтелектуальним функціям». Національний портал відкритих даних Словаччини data.gov.sk надає доступ до 9,9 тис. наборів даних, серед яких понад 800 цінних наборів даних, що підтримують повторне використання у бізнесі, довкіллі та державних послугах. Портал містить інформацію про ключових постачальників даних, демонструючи відомості про найактивніші установи та дозволяючи досліджувати локальні каталоги даних, опублікованих на інших е-площадках по всій країні. Це допомагає користувачам орієнтуватися в децентралізованому ландшафті даних та розуміти весь спектр доступної інформації. Функції пошуку та виявлення даних підтримуються на високому рівні завдяки потужним інструментам фільтрації, які дозволяють користувачам звузити результати за організаційно-правовою формою, типом ліцензії, ключовими словами, частотою оновлення тощо. Також можна виконувати розширені запити у національному каталозі, підтримуючи структуроване дослідження метаданих та наборів даних. Портал надає відомості про якість метаданих у розрізі їхніх постачальників, тим самим підтримуючи високий рівень прозорості та підзвітності установ.

Розробники та більш досвідчені користувачі можуть працювати зі спеціалізованим порталом відкритих даних MFSR, який підтримується Міністерством фінансів Словаччини. Він надає детальну документацію API та підтримує пряму інтеграцію даних у цифрові послуги, як, наприклад, створення інтерактивної карти витрат бюджету державного управління в муніципалітетах.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/7dqU8, https://data.slovensko.sk/, https://data.slovensko.sk/sparq, https://ukrintei.ua/y/voFNC

Фото: скріншот

ПОВІДОМЛЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТІВ ДИСЕРТАЦІЙ ДОКТОРІВ ТА КАНДИДАТІВ НАУК

Міністерством освіти і науки України 4 червня 2025 року оприлюднене повідомлення про майбутні захисти на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук. Публікація здійснена відповідно до чинного порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2019 року № 943.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/hw4sq, https://ukrintei.ua/y/OTEqT, https://ukrintei.ua/y/YTDQn, https://ukrintei.ua/y/CRa6B

Фото: pixabay.com

ЯК ЗАЛУЧИТИ ФІНАНСУВАННЯ

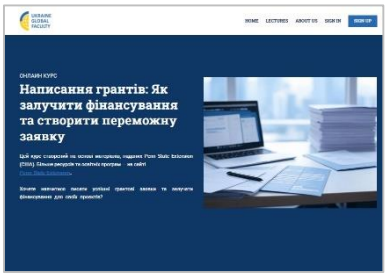

Ukraine Global Faculty запустив онлайн-курс «Написання грантів: як залучити фінансування та створити переможну заявку». Цей курс допоможе усім охочим опанувати ключові навички грантрайтингу або написання грантових заявок - від пошуку найбільш імовірних донорів до продукування перспективних ідей і оформлення їх у переконливі заявки. Програма курсу передбачає розгляд спільно з експертами з економічного та громадського розвитку з Пенсильванського університету наступних питань: як працювати з державними та приватними джерелами фінансування; як здійснювати пошук донорів відповідно до місії вашої організації; як побудувати роботу з підготовки запитів; як формувати ефективні партнерства з донорами; як відбувається процес розгляду заявок.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/WyLj8, https://extension.psu.edu/

Фото: UGF

ПОРАДИ ВІД СІАНЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

На сайті Times Higher Education опублікована тематична добірка «Професійні поради від Сіаньського університету Цзяотун-Ліверпуль». Вона містить півсотні статей, що охоплюють широкий спектр актуальних питань наукового та освітнього життя. Зокрема, розглядаються проблеми коректного оцінювання, захищеного від маніпуляції з інструментами штучного інтелекту; поширення екологічних знань для боротьби зі зміною клімату; заохочення колегіальної оцінки в рамках онлайн-курсів; продуктивне обговорення зі студентами їхніх письмових творчих робіт; використання штучного інтелекту для підтримки самостійного навчання; автентичний дизайн оцінювання для магістерських курсів з комп'ютерного програмування; залучення студентів за допомогою стендових презентацій; використання ChatGPT для відгуків стосовно студентських робіт; емоційна складова як чинник покращення результатів навчання; активізація навичок мислення вищого порядку тощо.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/DRyaY

Фото: THE

RANKING OF THE BEST UNIVERSITIES IN THE WORLD

Опубліковано рейтинг найкращих університетів світу за 2025 рік, побудований на об’єктивних даних (академічна успішність випускників, їхня професійна реалізація, визнання викладачів і науковців, якість і впливовість досліджень), без залучення матеріалів опитувань і самозвітів. Він охоплює 21,5 тис. освітніх та наукових закладів з усього світу, які оцінюються за сімома критеріями: якість освіти, зайнятість випускників, рівень професійної підготовки професорсько-викладацького складу, кількість матеріалів досліджень, кількість публікацій у провідних журналах, кількість статей у впливових виданнях, цитованість робіт. Кращими університетами у світі за цим рейтингом цьогоріч визнані Гарвардський університет, Массачусетський технологічний інститут, Стенфордський університет, Кембриджський університет, Оксфордський університет. Серед вітчизняних закладів у числі найкращих - Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут математики та ННЦ Харківський фізико-технічний інститут.

Детальніше: https://cwur.org/2025, https://knu.ua/news/13640, https://euroosvita.net/index.php/?category=1&id=8446

Фото: pixabay.com

МЕНШЕ – ЦЕ БІЛЬШЕ, КОЛИ ЙДЕТЬСЯ ПРО ШІ У НАВЧАННІ

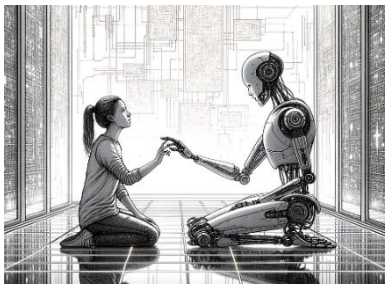

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Гарта Елзермана і Біна Фена «Менше – це більше, коли йдеться про штучний інтелект у навчанні». Автори наголошують, що по мірі зростання кількості освітян, які упроваджують штучний інтелект, зростає ризик перевантаження освітнього процесу відповідними інструментами. ШІ може автоматизувати оцінювання, створювати плани уроків та надавати учням миттєвий зворотний зв'язок. Але для багатьох педагогів він не зменшив робоче навантаження, а лише змінив його. Спокуса використання численних інструментів штучного інтелекту без чіткої стратегії змусила багатьох викладачів витрачати більше часу на вивчення нових технологій, ніж на власну викладацьку роботу. Ключем до того, щоб ШІ працював на викладачів, є не використання більшої кількості сервісів, а цілеспрямоване їх використання. Є декілька способів, які допоможуть викладачам інтегрувати ШІ в освітній процес таким чином, щоб відбувалась їх підтримка, а не перевантаження. Використання штучного інтелекту має перестати бути монотонним і стати інноваційним. Замість суцільної автоматизації слід зосередитись на оптимізації робочого процесу у кількох найважливіших напрямках, таких як автоматизоване оцінювання, структурування уроків, адміністративні завдання на кшталт написання електронних листів, надання відповідей на запитання студентів, підготовка до зустрічей. Перш ніж упроваджувати будь-який новий інструмент ШІ, варто відповісти на запитання: чи справді це зекономить час; чи легко він інтегрується у робочий процес; чи це дійсно спрощує, а не ускладнює роботу. Наприклад, можна використати ChatGPT для зворотного зв'язку та саморефлексії, аналізу письмових відгуків, урізноманітнення коментарів студентів, аналізу витрат часу та пошуку резервів оптимізації навантаження. Застосування мінімалістичного підходу до використання інструментів ШІ зробить їх потужними союзниками викладача. Але якщо штучний інтелект створює більше роботи замість зменшити її, слід зупинитись і обдумати ситуацію, знизити темп занурення в інструменти ШІ або їхню кількість.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/CUarq

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи

ОДЕСА БІБЛІО САМІТ

6-8 червня 2025 року у змішаному форматі відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «VI ОдесаБібліоСаміт». Захід став площадкою для обговорення актуальних питань професійної діяльності бібліотекарів, обміну успішним досвідом, створення, розвитку і впровадження у роботу бібліотек інноваційних практик інформаційної, бібліотечної, просвітницької, соціокультурної діяльності. Розглянуті наступні теми: фандрайзинг для бібліотек, архівів, музеїв: досвід, інструменти та механізми залучення ресурсів; успішні кейси монетизації культурних проєктів і культурної спадщини; грантові можливості - ефективна робота з грантами на національному та міжнародному рівнях; досвід культурних інституцій у побудові впізнаваного бренду та іміджу; партнерство та міжсекторальна взаємодія: бізнес-моделі для розвитку культурного сектору; місце культурних інституцій у розвитку креативної економіки; сучасні механізми залучення фінансування та підтримки економічної життєздатності цих інституцій; налагодження практично орієнтованого діалогу та взаємопорозуміння між стейкхолдерами культури задля створення нових партнерств; стимулювання економічного розвитку через культурні та креативні індустрії. Організатори: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Одеська національна наукова бібліотека, ВГО «Українська бібліотечна асоціація».

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/Ltsse

Фото: організатори

СТАЛИЙ РОЗВИТОК І НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

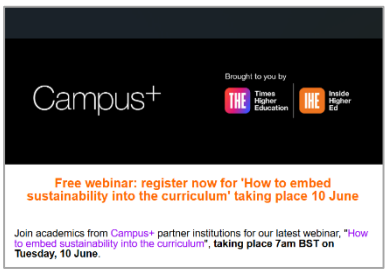

10 червня 2025 року відбудеться вебінар «Як упровадити сталий розвиток у навчальну програму». Захід покликаний показати слухачам значення і перспективи сталого розвитку, його пріоритетність для всіх сфер людського життя та галузей економіки, необхідність та особливості інтеграції питань сталого розвитку до навчальних курсів. Планується обговорити практичні питання ролі вищої освіти в ініціативах сталого розвитку; місце університетів у просуванні цінностей сталого розвитку; способи формування у студентів знань і навичок, необхідних для боротьби зі зміною

клімату; ефективні стратегії упровадження ідей сталого розвитку в навчальні дисципліни. Організатор - Times Higher Education.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/ZbeHl, https://ukrintei.ua/y/xVhlr

Фото: скріншот

ПОВЕРНЕННЯ СТАНДАРТНИХ СТРОКІВ ІР

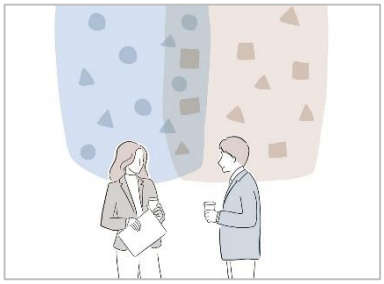

10 червня 2025 року відбудеться відкритий науково-практичний семінар «Повернення стандартних строків у сфері інтелектуальної власності: що потрібно знати і до чого готуватися». Планується обговорити причини скасування «воєнного закону» щодо інтелектуальної власності, а також зміни, які вступають в силу у червні поточного року в частині відновлення стандартних строків для вчинення дій, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності, процедур набуття цих прав та сплати відповідних зборів, особливості перехідного періоду та фінансові аспекти відновлення процедур захисту ІР-прав. Організатор – Український інститут науково-технічної експертизи та інформації.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/7LK53. http://webinar.ukrintei.ua/

Фото: логотип

ЧЕРВНЕВІ ВЕБІНАРИ ДНТБ

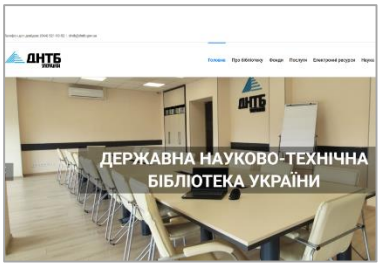

11 та 18 червня 2025 року відбудуться вебінари, присвячені актуальним питанням наукових досліджень, управління даними та розвитку міжнародної академічної співпраці. Розглядатимуться глобальні тенденції відкритого доступу, стратегії ефективного поширення дослідницьких даних згідно міжнародних стандартів та етичні норми досліджень. Заплановані наступні тематичні заходи: «План управління даними: від ідеї до втілення» (розглядатимуться сучасні цифрові застосунки, здатні підтримати створення плану управління даними досліджень) (11 червня 2025 року) та «Фабрики статей: чому науково-освітнім установам варто уникати співпраці з сумнівними партнерами» (увага буде зосереджена на хижацьких видавничих практиках, академічній доброчесності в університетах; фабрики статей; сумнівні надавачі послуг; прозорі практики та кейс DOAJ; доброчесні практики; настанови EASE; Open Science in Ukraine) (18 червня 2025 року). Організатор - Державна науково-технічна бібліотека України.

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/CsvVl, https://ukrintei.ua/y/faUnM, https://ukrintei.ua/y/EXHJq, https://ukrintei.ua/y/V8mj4

Фото: скріншот

НАУКА ПРО ДАНІ ТА МАШИННЕ НАВЧАННЯ

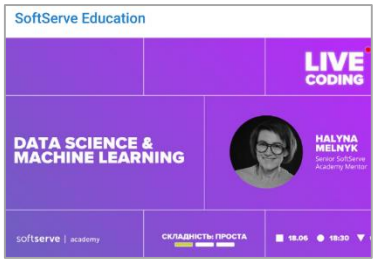

18 червня 2025 року в онлайн-форматі відбудеться вебінар «Наука про дані та машинне навчання». Захід покликаний пояснити слухачам, як можна оцінити токени (де справжній, а де – фейковий) та навчитись відрізняти їх за допомогою коду, даних і машинного навчання. Планується обговорити наступні питання як аналізувати підозрілі токени (назви, контракти, активність, Trust Score); як навчити машинну модель виявляти шахрайство за реальним набором даних (на прикладі Random Forest або Logistic Regression); як візуалізувати отримані унаслідок аналізу результати (barplot, confusion matrix), як розробити простий інтерфейс на Streamlit для онлайн-перевірки токенів Організатор – SoftServe.

Детальніше: https://t.me/SoftServeEducation/2528, https://hubs.ly/Q03m8VC_0

Фото: SoftServe

СТВОРЕННЯ У БІБЛІОТЕЦІ БЕЗБАР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ

18 червня 2025 року відбудеться вебінар «Створення у бібліотеці закладу середньої та професійної освіти безбар'єрного простору». Він покликаний ознайомити учасників з методичними рекомендаціями щодо запровадження безбар'єрності освітніх послуг у закладах освіти. Планується всебічно обговорити основні положення цих методичних рекомендацій; розглянути новітні українські видання для дітей та юнацтва, в яких висвітлюється інклюзивна проблематика; обмінятись досвідом та кращими практиками бібліотечної роботи щодо створення у бібліотеках закладів освіти безбар'єрного простору; презентувати успішні практики. Організатори: ВГО «Українська бібліотечна асоціація».

Детальніше: https://ukrintei.ua/y/gAoCb, https://ukrintei.ua/y/yNCQL

Фото: скріншот

ХАКАТОН ВІД GENESIS

21 червня 2025 року відбудеться Genesis Marketing Hackathon. Захід покликаний продемонструвати на реальних прикладах, як успішні маркетологи у продуктовому IT ухвалюють рішення на перетині аналітики, глибокого розуміння продукту, потреб аудиторії, креативних підходів і бізнес-цілей. Під час хакатону команди учасників працюватимуть над go-to-market стратегією запуску нового продукту, вони відпрацюють повний цикл

розробки: від аналізу ринку й конкурентів до формування креативної ідеї та логіки оцінювання ефективності у реальному продуктовому IT. Організатор - Genesis Academy.

Детальніше: http://cutt.ly/5rxvwJCw, https://ukrintei.ua/y/x7Gc2, https://t.me/navchai_smilyvo/393

Фото: скріншот

ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ФІЗИКА ОБМЕЖЕНИХ СИСТЕМ

24–26 червня 2025 рок у змішаному форматі відбудуться заняття літньої школи «Обчислювальна фізика обмежених систем: від наук про життя до матеріалознавства». Захід покликаний ознайомити студентів та молодих науковців із сучасними досягненнями у галузі комп'ютерних досліджень обмежених систем, що поєднують напрями наук про життя і матеріалознавство. Планується обговорити питання структури біомолекул (нуклеїнові кислоти і білки) та фізичні властивості новітніх матеріалів, розглянути сучасні методи моделювання фізичних властивостей цих систем на різних рівнях організації, попрактикуватись у застосовуванні сучасних обчислювальних методів. Організатор - Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України.

Детальніше: https://school-cpcs-2025.cost-cosy.eu/, https://cost-cosy.eu/, https://ukrintei.ua/y/nDCap

Фото: скріншот

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ

26 червня 2025 року у змішаному форматі відбудеться всеукраїнська науково-практична конференція «Варіативні моделі й технології трансформації професійного розвитку фахівців в умовах відкритої освіти». Захід покликаний сприяти консолідації науковців і практиків для фахового обговорення, розроблення та популяризації варіативних моделей і технологій трансформації професійного розвитку фахівців в умовах відкритої освіти. Планується обговорити наступні питання: сучасні концепції та варіативні моделі трансформації професійного розвитку фахівців в умовах відкритої освіти; технології відкритої освіти як інструмент розвитку професійних компетентностей; цифрові рішення в освіті, практики їх упровадження та оцінювання ефективності; професійний розвиток фахівців в інклюзивному освітньому середовищі - виклики та перспективи; емоційна

стійкість і психолого-педагогічна підтримка в умовах змін; кроссекторальне партнерство в системі професійного розвитку: взаємодія освіти, громади та бізнесу. Також під час конференції відбудуться панельні дискусії і майстер-класи «Інклюзивна освіта та подолання бар'єрів у професійному розвитку фахівців»; «Цифровізація освіти: впровадження та використання цифрових рішень у професійному зростанні». Організатори: Університет менеджменту освіти НАПНУ, Міністерство освіти і науки України, Український інститут розвитку освіти, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», ГО «Центр освітніх ініціатив «ТОЛОКА»», ГО «Центр суспільних інновацій і партнерства «УСПІХ»», Центр професійного зростання «PsyUpgrade».

Детальніше: https://naps.gov.ua/ua/press/events/3619/, https://cutt.ly/brh5ZYPD

https://cutt.ly/3rlRz4rs

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/, https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

https://t.me/NationalRepository,

https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJIh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p

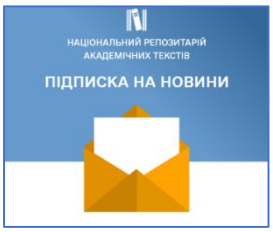

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/, https://nrat.ukrintei.ua